

az ostromló halászok 's dárdákkal és lándzsákkal öldösik őket rakásra. A' szegény foglyok dühösen védik magokat, gyakran össze-szaggatják a' halókat 's fejeiket a' sziklákon és csolnakokon össze-zuzzák. Egyetlen ilyen tunnara 20—50,000 forintot behoz. A' capopassarói tunnara évenként 18,000 unczia, vagy 90,000 pengő forint béradót fizet. L. Houel *Voy. pittoresque de Sicile*; Swinburn *Reisen durch beide Sicilien*.

TINO (a' régi Tenos), a' Cycladák egyike a' görög Archipelaguson, 4 nsz. mf. 29,000 lak. gazdag selyemmel, gyümölcseivel, gabonával. Hajdan Tenos nevű fővárosánál állott Neptunus temploma, egy régi szent erdőben. 1825 itt hellen iskola alkottatott. Görög szomorjátékok is adatnak itt, p. o. *Marco Butsaris és Megakles*.

TINÓDI SEBESTYÉN, az 1541 istámbuli fogságra hurczoltatott magyar fő embernek és hadvezérnek, Török Bálintnak, irnokja magyar versekbe foglalgatá a' korabeli honi 's külföldi történet dolgokat két ó testamentomával együtt; melly verseleti egybeszedetve közre bocsáttattak illy czím alatt: *Chronica. Első Részébe János Kiral halataltul fogva ez esztendeig Dunán inat Erdel orszaggal löt minden hadac veszüdelmet, revidedön szep notakval enöbke vadnac. Mas reszebe külömb idöbbe es orszagokba löt dolgoe Istoriac vannac. Tincdi Sebestien szörsese. A' végén: Colosvarba nyomtatot György Hoffgreff Mühelyebe, 1554 esztendőbe. 4. A' többi közt megírta Egervár 1552-ki vivatását is, mellyet azután Sámbocki János, I. Ferdinánd Király meghagyásából, diákra fordított *Narratio rerum ad Agrum anno 1552 gestarum* czím alatt. Előfordul ez a' diák folyó beszédbeli leírás a' Boniin tizedeihez kapcsolt Sámbockiéle függesztmények közt.*

Fabri Pál.

TINTA (közönséges). Ez írószer többféle színű lehet, de legkö-zönségesebb a' fekete. Ennek sok készítése módja közül im egy: Végy egy font gubacsot, 6 unczia arabiai gummit, ugyan annyi gál-liczkövet, 4 pint sert vagy vizet. Előbb a' gubacsot törd össze, 's hagy a' vízben vagy serben ázni 24 óráig, ekkor vesd belé a' nagy-jából összetört gummit, 's ha ez elolvadt, a' gálliczkövet is, melly az egészet tüstént feketére festendi; a' levét sűrű szítán szürd le, 's a' tinta kész. Általában megjegyzendő, hogy a' főzetlen tinta ke-vésbé van kitéve a' penészedésnek, mint a' főzött. Gyógyszerek se-res, kék, zöld és sárga tintákat is készítenek.

TINTÁK (sympatheticus) olly írószerek, mellyeknek semmi, vagy legalább észrevehető színök nincs, 's a' velök készült írást csak bizonyos saját módok által lehet elolvasni. Már Ovid azt tanácsolja a' szoros felvigyázat alatt levő leányoknak, hogy szeretőiknek fris tejjel írjanak 's ha megszáradt, szénport vagy kormot hiatsenek rá. Az újabb chemia többféle módot mutat illy tinták készítésére. Sőt még a' közönséges fekete tintából is lehet sympatheticust csinálni, ha közzé vegyített salétromsavanyal színét kivesszük, az ezzel irt betük csak akkor tűnnek fel, ha felolvasztott folyó alkalival meg-nedvesítetnek. Furcsa tinta az is, melly hidegben láthatatlan, mér-séklett melegen feladja magát. Ehez a' fűszeres boltban venni kell safferát, ebből választó vízzel ki kell venni a' kobaltot, akkor meg kell higitani vízzel, hogy a' papirosan át ne üssön. Ha irunk vele, nincs nyoma, de csendes melegen szép zöldes kék lesz, 's mihelyt meghül, egészen eltűnik. Csak nagyon meg nem kell melegíteni, mert ugy örökre látható marad. Ezzel téli tájképeket is lehet feste-ni, mintha a' mező 's fák lombjaikat elvesztették volna, de mihelyt melegülnek, tavaszi vidékekké változnak.

TINTORETTO. E' név alatt Giacomo Robusti híres velencei képi-ró ismeretes, szül. 1512 Velenczében, mgh. 1594, apja festő volt, 's ettől kapá ama melléknevet. Tiziantól tanult, 's midén ez irigy-